

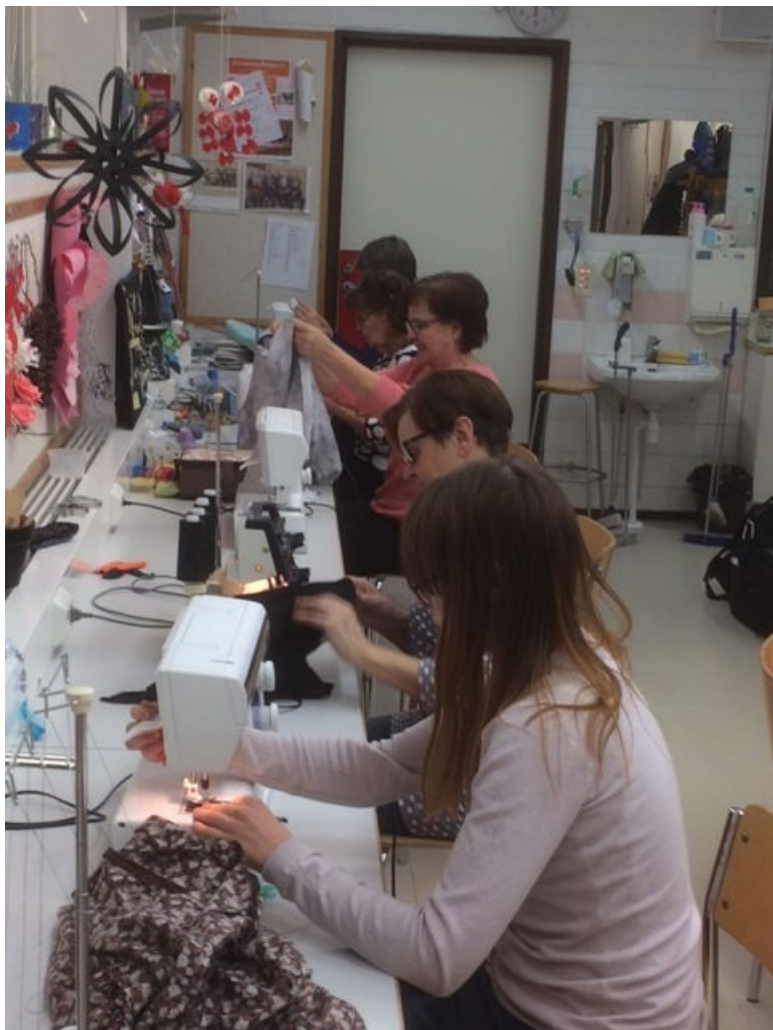

PIEKSÄMÄEN SEUTUOPISTO

TOIMINTAKERTOMUS 2019

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2020

PIEKSÄMÄEN SEUTUOPISTO—PAIKALLINEN HYVINVOINNIN LÄHDE

Seutuopistossa virkeä vuosi 2019

Seutuopiston vuotta 2019 leimasivat Poleenin juhluvuosi sekä tiivistynyt yhteistyö Poleenin toimijoiden ja järjestöjen kanssa. Vuoden yhtenä teemana olikin järjestöyhteistyön tiivistäminen ja eri kuntatoimijoiden kanssa yhteistyön mahdollisuuksien karttaminen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tiivis yhteistyö on edelleen huomattu paikkakunnan ulkopuolellakin ja yhteinen kuntakumppanuuskehittämishanke Järvilakeuden opiston kanssa saatiin päätökseen.

Opettajat ovat tehneet vuoden aikana erinomaista työtä. Opiskelija- ja tuntimäärä saatiin säilytettyä suhteellisen samana vuoden 2019 aikana ja uutuuksia on ohjelmistossa reilut 16 %.

Opiston laadukasta kurssitoimintaa tukee seikka, että vaihtuvuus on todella pientä opettajakunnassamme. Olemme saaneet pitää osaavat ja pidetyt opettajat kursseilamme ja uutuuksiin on löytynyt myös uusia osaajia.

Lämmin kiitos opiston koko henkilökunnalle, opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille onnistuneesta vuodesta. Tästä on hyvä jatkaa yhdessä eteenpäin.

Tapaamisiin opiston eri tapahtumissa, kursseilla ja luennoilla!

Päivi Majoinen

rehtori

PIEKSÄMÄEN SEUTUOPISTO PÄHKINÄNKUORESSA v. 2019

HENKILÖSTÖ

- Rehtori 1 hlö
- Toimistosiihteereitä 1,5 hlöä
- Suunnittelijaopettajia 6 hlöä
- Tuntiopettajia 96 hlöä
- Lisäksi luennoitsijoita

OPETUSTUNTEJA 17 390

KURSSEJA 832

TOIMITILOJA 109

OPISKELIJOITA 5 867

KURSSILAISIA 14 148

TALOUS

- Bruttomenot 1 232 081 €
- Tulot 357 399 €
- Nettomenot 874 682 €
- Valtionosuus 590 406 €

PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN MAKSUOSUUS, Seutuopisto

- 284 276 €

PIEKSÄMÄEN SEUTUOPISTON MENOT PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN KOKONAIS- BUDJETISTA

- Nettomenot 0,5 %
- Bruttomenot 0,7 %
- Nettomeno– VOS 0,14 %
- Nettotuntihinta 51 €

TOIMINTA-AJATUS

Pieksämäen seutuopiston koulutus vastaa toiminta-alueensa asukkaiden omaehtoiisiin koulutustarpeisiin, tukee arjessa selviytymistä ja perinteen siirtymistä paikkakunnalla. Koulutuksessa painottuvat taide– ja taitoaineet, terveyttä edistävät opinnot, tietoteknisiä valmiuksia liisäävät opinnot sekä kielet. Opistolla on kaupungissa kunta palveluketjuun liittyvä tärkeä tehtävä sekä asema.

VISIO

Haastavassa toimintaympäristössä Pieksämäen Seutuopisto on kuntalaisten oppimista, hyvinvointia ja toimintakykyä edistävä opisto.

SLOGAN

Opin, osallistun ja virkistyn Seutuopistossa.

VUODEN 2019 TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Keskeiset toiminnot / tavoitteet

- * Opistossa on tarjottu eri-ikäisten kaupunkilaisten hyvinvointia tukevaa hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukaista kurssitoimintaa. Tunteja toteutui runsaasti vuonna 2019
- * Kaupunkilaisten osallistuminen opiston toimintaan on vilkasta maan keskiarvoon verrattuna ja näin opisto tukee osallisuutta ja osallistumista.
- * Opisto etsii jatkuvasti Poleenin toimijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa uusia, ajankohtaisia toiminnan ja palvelujen muotoja. Pieksämäen perinnehistoriaan liittyvä luentosarja toteutettiin v. 2019 yhteistyössä Pieksämäki seuran kanssa. Virketoimintaa kehitettiin perusturvan kanssa yhteistyössä eri toimintayksiköihin. Olemme mukana Diakin osatoteuttamassa maakunnallisessa Parasta Etelä-Savoon toimintakokonaisuudessa pilottina. Uusia yhteistyökumppaneita on löytynyt tätä kautta.
- * Opetustunnin hinta saatiin pidettyä edelleen Etelä-Savon maakunnan keskiarvon mukaisena. Valtionosuus uudistus on takana ja vosituntimäärä on asettunut n. 12 400 valtionosuustuntiin ja toteutuneet tunnit ovat asettuneet n. 17 000 tuntiin.
- * Opiston saama valtionosuus on ”korvamerkitty” ja valtionosuus on käytettävä opiston toimintaan.

Kehittämistoimenpiteet / keskeiset muutokset

- * Vuodesta 2018 alkaen vapaa sivistystyö on toteuttanut OKM:n käynnistämää maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen kuuluvaa kotoutumisen sekä luku- ja kirjoitustaidon osalta uutta tehtävää. Opisto sai näitä tunteja 169 ja näiden tuntien valtionosuus tulee tietyn edellytyksin olemaan 100 %.
- * Uusia palvelutuotteita suunniteltiin yhteistyössä kaupungin työtoiminnan kanssa mm. eri materiaaleihin ja tekniikoihin kuten metalliin liittyen.
- * Opisto tuki kaupungin eri yksiköitä digitalisaation muuttuvissa paineissa ja toteutimme ajanmukaista koulutusta suoraan työyksiköihin.
- * Opisto kehitti senioripedagogiikkaa ennakoiden väestön ikääntymistä.
- * Digitalisaatio huomioitiin verkko-opetuksen ja verkkomateriaalien suunnittelussa.
- * Yksi virka täytettiin uudelleen, yhden opettajan eläköitymisen myötä.

HENKILÖSTÖ JA OSAAMINEN

HENKILÖSTÖ 2019

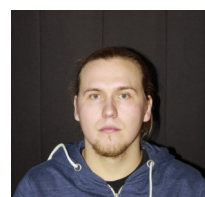

Rehtori Päivi Majoinen

TOIMISTO

Elise
LobergMaija
Tikkanen 30.9. astiUlla Itkonen
1.10. alkaen

SUUNNITTELIJAOPETTAJAT

Merja
JauhijärviSatu
RadcliffeJari
TuononenTiina
KerminenSari
HärkönenTuomas
Raatikainen

KUVATAIDEKOULU

Hannele Haatainen, Susanna Tyrväinen,
Heli Laitinen, Juha Lahtinen

Seutuopiston henkilöstö on työhönsä sitoutunutta ja vaihtuvuutta on niukasti. Päätoiminen henkilöstö on ollut pysyvää usean vuoden ajan. Yksi virka täytettiin eläköitymisen myötä ja sama valittu henkilö toimii apulaisrehtorina. Sekä vakituiset että määräaikaiset suunnittelijaopettajat ovat erittäin hyvin opiston toiminnassa sisällä ja ovat omaksuneet vapaan sivistystyön tehtävän. Tuntiopettajissa on vain vähän vaihtuvuutta ja vaihtuvuutta tapahtuu lähinnä uusien lyhytkurssien myötä solmittujen työsuhteiden lisääntymisessä. Vuonna 2019 oli Pieksämäen seutuopiston vuoro toteuttaa alueellinen Keski-Savon opettajille suunnattu Veso-päivä ja tämä näkyy lisääntyneinä luennoitsijoiden määränä.

Kehityskeskustelut

Rehtori kävi kehityskeskustelut päätoimisen henkilöstön kanssa kevään 2019 aikana. Keskustelut käytiin työn vaativuuden arvioinnin ja työnkuvien tarkastamisen näkökulmasta. Vastuuopettajat kävivät oman ainealueensa kehityskeskustelut joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna. Yhteisenä teemana keskusteluissa oli osaaminen ja sen kehittäminen. Henkilöstön koulutus- ja kehittämisteemana oli turvallisuus ja pedagoginen osaaminen.

Suunnittelu ja arviointipäivät sekä erilaiset kokoukset

Opiston päätoimisella henkilöstöllä on ollut vuoden aikana kolme suunnittelupäivää ja kaksi toiminnan arviointipäivää. Suunnittelupäivät sisälsivät toiminnan kehittämiseen liittyvää aineistoa ja arviointipäivät toiminnan systemaattista analysointia laatujärjestelmä EFQM:n luokituksen mukaisesti. Lisäksi päätoimisen henkilökunnan kanssa tavattiin tiiminpalaverissa lähes joka toinen viikko koko opistokauden ajan. Tämä kokoontuminen on tärkeää tiedonkulun, asioiden jakamisen ja toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Tuntiopettajien ainekohtaiset palaverit ovat kerran kuukaudessa kahdella ainealueella, kielissä ja musiikissa. Kädentaidot, taideaineet, liikunta ja tietotekniikka kokoontuvat kaksi kertaa lukukaudessa. Taitteen perusopetuksen kuvataidetiimi kokoontuu kerran kuukaudessa. Tuntiopettajille lähetetään tiedotteita sähköpostitse neljä-viisi kertaa vuodessa.

Koulutukset vuonna 2019

Ainekohtaisiin, sisällöllisiin koulutuksiin on osallistuttu aktiivisesti.

Keväällä 2019 koulutuksia oli mm. liikunnan, tanssin ja kielten sisällöllisissä koulutuksissa sekä iPadin käytössä opetuksessa. Opiston henkilökunta sai opetusta myös Facebookin, Twitterin ja Pedanetin käyttöön.

Koko vuoden ajan päätoimiset opettajat saivat osallistua n. kerran kuukaudessa järjestettävään, apulaisrehtorin toteuttamaan Verme-ryhmään. Tässä vertaismentoroinnin ryhmässä opettajat voivat jakaa arkeensa liittyviä onnistumisia ja tuen tarpeen tilanteitaan. Samanlainen Verme-ryhmä toimii myös tuntiopettajille, jotka voivat halukkuutensa mukaan osallistua toimintaan.

Huhtikuun opettajankokouksessa arvioitiin yhdessä päättynyttä opetuskautta ja katsottiin yhdessä opiston nykytilannetta ja tutustuttiin opiston senioripedagogiikkaan ja erityisiin oppijoihin. Tapaamisen aluksi Poleenin puistossa oli tarjolla Asahia ohjattuna ja näin saimme tarjottua tyhyä myös tuntiopettajille. Tapaamiseen saapui viileästä säästä huolimatta kaikkiaan yli 30 tuntiopettajaa.

Syyskuun opettajankokouksen yhteydessä kävimme läpi yleistä tietoa opiston toiminnasta ja jatkoimme pedagogista kehittämisteemaa, mm. erityisten opiskelijoiden kohtaamista. Ainekohtaisissa ryhmissä keskityttiin loppuilta pohtimaan opetuksen saloja. Tähän opetapaamiseen osallistui yli 50 opistomme opettajaa.

Koulutukset 2019:

Tyhy: 10 hlö:ä 3 t

Ipad: 7 hlöä, 1 pv

Musiikkikasvatus: 1 hlö, 5 pv

Verme-koulutus: 1 hlö 2 pv

MTEA2: 1 hlö 2 pv

Kielten opettajien päivät: 1 hlö 1 pv

Selkokieliopetus 2 hlö 1 pv

Paritanssikoulutus 2 hlö 5 pv

Suunnittelu- ja arviointipäivät sekä erilaiset kokoukset

Päätoimisen henkilökunnan sairauspäivät v. 2019: 8

KESKEISET OPISELIJATULOKSET

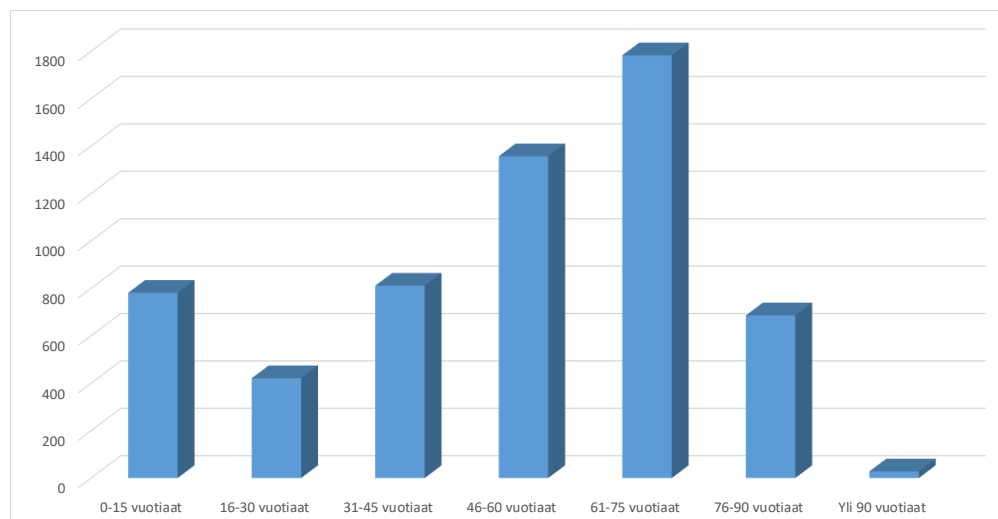
Opiskelijoita vapaana sivistystyönä järjestetyn opetuksen mukaan:

2007:	3 048
2008:	4 043
2009:	4 114
2010:	4 219
2011:	4 234
2012:	4 508
2013:	4 772
2014:	5 126
2015:	5 638
2016:	5 984
2017:	5 708
2018:	6 105
2019:	5 867

Kurssilaisia ollut kursseilla:

2007:	10 206
2008:	10 340
2009:	10 747
2010:	12 133
2011:	13 436
2012:	12 906
2013:	13 376
2014:	12 049
2015:	12 747
2016:	12 806
2017:	12 739
2018:	13 984
2019:	14 148

OPISELIJAT IKÄRYHMITÄIN V. 2019

Pieksämäen väkiluvusta n. 34 % opiskelee opiston kursseilla ja tämä on valtakunnan keskiarvoa huomattavasti korkeampi osallistujien määrä.

TIEDOTTAMINEN

TIEDOTTAMINEN

Ulkoinen tiedottaminen

Opinto-ohjelma: Poleenin toimijoiden kanssa kosimme yhteisesitteen joka talouteen jakeluna. Esite nimettiin KUVa- kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden esitteeksi. Saadun opiskelijajalautteen myötä opiston opinto-ohjelman ilmestymistä odotetaan. Se on edelleen opiston tärkein painotuote. Nettisivujen kautta ilmoittautuneiden määrä kasvaa vuosittain ja elokuussa tilanne on n. 65/35% sähköisen ilmoittautumisen eduksi. Syksyn mittaan ja oppaan ilmestyttyä, toimiston kautta ilmoittautuneiden määrä lisääntyy. Esimerkiksi erityisliikunnan yli 400 ilmoittautumista on hoidettu toimiston kautta, ei sähköisellä ilmoittautumisella. Lopullinen tilanne sähköisissä ilmoittautumisissa on n. 40 %.

Lehtiartikkeleiden määrä: 22, pääosin paikallis-lehdessä, mutta myös 7 artikkelia maakuntalehdissä.

Lisäksi opisto ilmoittaa alkavista kursseistaan paikallislehden opistopalstalla.

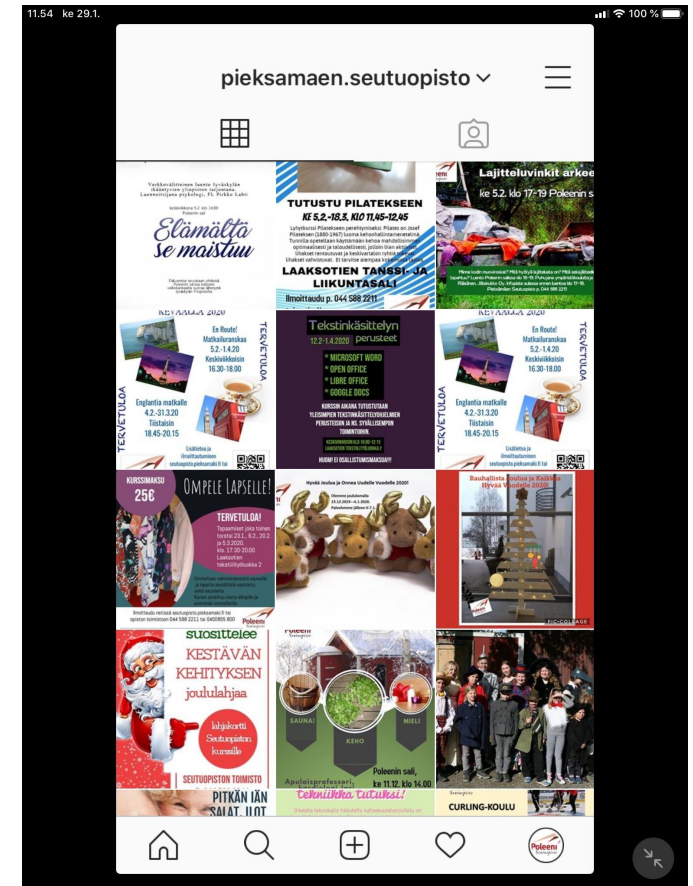
Sähköinen tiedottaminen: opiston www-sivuilla ja Facebookissa on ajankohtainen tieto saatavissa. Opisto on mukana myös Instagramissa.

Yhteistyö Poleenin toimijoiden kanssa on avannut myös markkinointiin uusia mahdollisuuksia. Opiston kurssit ja tapahtumat ovat esillä sekä Poleenin verkkosivuilla että kirjaston kanssa yhteistyössä

toteutetut kurssit myös kirjaston sivuilla.

Sisäinen tiedottaminen

Opettajille lähetetään sähköinen tiedotuskirje neljästä viiteen kertaa vuodessa. Kirjeessä tiedotetaan opiston yleistä toimintaa, koulutuksia ja tulevan kauden suunnitteluun liittyviä asioita.

TALOUS

Opiston talous on pysynyt sovitussa kaupungin mak-suosuudessa ja jopa sen alle. Opisto on kaupunginhal-lituksen päätöksellä siirtynyt nettobudjetointiin v. 2016.

Opiston kate oli v. 2017: 851 322 €, 96,4 %.

Valtionapujen kehitys

v. 2011	706 256 €
v. 2012	698 698 €
v. 2013	682 649 €
v. 2014	680 629 €
v. 2015	645 568 € (valtionosuusuudistus)
v. 2016	635 439 €
v. 2017	587 804 € (valtionosuusuudistuksen toinen osuus)
v. 2018	615 715 €, josta koto-suoritteet 32 415 €
v. 2019	590 406 €, josta koto-suoritteet 26 492 €

Nettotuntihinta

v. 2011	50 €
v. 2012	54 €
v. 2013	50 €
v. 2014	49 €
v. 2015	50 €
v. 2016	49 €
v. 2017	50 €
v. 2018	51 €
v. 2019	50 €

Menojen kehitys

v. 2011	1 303 000 €
v. 2012	1 272 000 €
v. 2013	1 258 270 €
v. 2014	1 230 491 €

Tilikartan muutos: opiston alle tulivat taiteenperusopetus: kuva-taidekoulu ja Soisalo-musiikki-opiston talousarviot

v. 2015	1 303 269 €
---------	-------------

Opisto siirtyi nettotalousarvioon v. 2016, brutto saa ylittyä

v. 2016	1 300 188 €
v. 2017	1 134 813 €
v. 2018	1 197 766 €
v. 2019	1 232 081 €

Tulojen kehitys

v. 2011	371 000 €
v. 2012	308 000 €
v. 2013	350 760 €
v. 2014	327 687 €

Tilikartan muutos: opiston alle tulivat taiteenperusopetus: kuvataidekoulu ja Soisalo-musiikki-opiston talousarviot

v. 2015	291 225 €
v. 2016	311 589 €
v. 2017	319 983 €
v. 2018	303 402 €
v. 2019	357 399 €

Kaupungin maksuosuuden kehittyminen

v. 2011	234 000 €
v. 2012	245 000 €
v. 2013	224 861 €
v. 2014	222 175 €

Tilikartan muutos: opiston alle tulivat taiteenperusopetus: kuvataidekoulu ja Soisalo-musiikkiopiston talousarviot

v. 2015	230 635 €
v. 2016	215 883 €
v. 2017	227 026 €
v. 2018	278 648 €
v. 2019	284 276 €

Tuntimäärän kehittyminen

v. 2011	18 689
v. 2012	17 874
v. 2013	18 138
v. 2014	18 385
v. 2015	17 256
v. 2016	17 348
v. 2017	16 144
v. 2018	17 420
v. 2019	17 460

Valtakunnallinen vertailu osoittaa Pieksämäen seu-tuopiston olevan reilusti valtakunnan keskiarvoa niu-kemmin resurssoitu.

	Saariston kombi	Porvoon kansalaisopisto	Vakka-Suomen kansalaisopisto	Kouvolan kansalaisopisto	Espoon työväenopisto	Oulun opisto	Pieksämäen Seutuopisto
Menot/tunti	79,2	86,5	76,8	102,4	109,1	93,5	69,1
Henkilöstö- kulut	54,2	60,4	56,4	59,6	73,6	64,2	51,0

ARVIOINTI JA VAIKUTTAVUUS

Keskeiset yhteiskunnalliset tulokset

Opisto on edustettuna seuraavissa kokoonpanoissa paikallisesti ja alueellisesti:

- Paikallinen maahanmuuttotyöryhmä
- Opetustoimen rehtoriryhmä
- Sivistystoimen johtoryhmä
- Alueellinen opistojen rehtoriryhmä
- Hyvinvointityöryhmä
- Itä-Suomen vapaan sivistystyön yhteistoiminta-elimien jäsenyys
- Palvelujen saavutettavuus kumppanuuspöytä
- Kuntaliiton valtakunnallinen kansalaisopiston työryhmä
- Mikkelin ja Mäntyharjun kansalaisopistojen Digi-avustuksen työryhmä
- Järvilakeuden kuntakumppanuushankkeen ohjausryhmä
- Maakunnallinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma—työryhmä
- Maakunnallinen kulttuurin kumppanuuspöytä
- Terveysmessujen työryhmä
- Parasta Etelä-Savoon ohjausryhmä
- Järjestöt 2.0 alueellinen työryhmä
- Alueellinen Veso-työryhmä

Opinto-ohjaus

Ennen varsinaisen kauden alkua päätoiminen henkilökunta on paikalla tietyinä aikoina ohjaamassa opiskelijoita oikeisiin ryhmiin ja tiedottamassa opiskelusta. Lisäksi ennen kauden alkua tarjoamme Opi oppimaan -kurssin maksutta, jolloin saa vinkkejä ja apua aikuisena opiskelun jatkamiseen tai aloittamiseen. Opinto-ohjausta saa myös jo kurssin alettua opettajalta kursseilla tai puhelimitse.

Erityiskohderyhmät

Koulutuksellisen tasa-arvon mukaisesti opisto tarjoaa opetusta myös erityisryhmille, kuten mielenterveyskuntoutujille, kehitysvammaisille ja laitoksissa asuville muistisairaille. Näitä kursseja ovat mm. tietotekniikka, musiikki, kädentaidot, tanssi ja liikunta.

Opiskelijapalautteet

Opisto sai jälleen erinomaista palautetta opiskelijoiden palautekyselyssä. Palautteet kerätään otannalla jokaiselta ainealueelta kauden päättyessä. Lisäksi opiston nettisivuille avataan linkki palautelomakkeeseen, jolloin palautetta voi antaa vapaasti myös varsinaiseen otantaan kuulumattomat opiskelijat. Toimintakertomuksen lopussa on kaavioita ainealueittain opiston saamasta palautteesta.

Sidosryhmät:

- KoL
- OKM
- OPH
- Ely-keskus
- Avi-keskus
- Muut opistot
- Paikalliset muut oppilaitokset
- Te-toimisto
- Järjestöt ja seurat
- Neuvokas toimintakeskus
- Kyläyhdistykset
- Kaupungin eri hallintokunnat: opetustoimi, perusturva, henkilöstöhallinto, työtoiminta sekä tietohallinto ja tilapalvelut
- Sosiaali- ja terveysalan yritykset

- Vaalijalan kuntoutuskeskus

Mitä yhteistyö on ollut ?

Opisto toteutti koko Keski-Savon perusopetuksen opettajille Veso päivän ja sisällöt päivää suunniteltiin yhdessä perusopetuksen opettajien kanssa. Perusopetuksen tilat ovat enenevässä määrin myös opiston käytettävissä. Opisto toteuttaa kursseja perusopetuksen tiloissa eri puolella Pieksämäkeä. OKM ylimääräinen avustus, joka suuntautui harraste-toiminnan saavutettavuuteen, toteutimme avustuksella taidepajoja lapsille ja nuorille, joissa saatiin elämyksiä luonnosta, harjoiteltiin luontoparkouria ja kuvattiin luonnon ilmiöitä.

Yhteistyö kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen kanssa: Kulttuuritoimen kanssa opistolla on yhteinen Poleenin opetusteatteri ja yhteisluentoja sekä Kulttuuria kaikille tempaus, mm. Poleenissa, jossa on tarjolla yleisölle musiikki-maanantai, tanssitiistai, kuorokeskiviikko ja teatteri-torstai. Poleenin teatteri on pitkäaikainen kulttuuritoimen ja opiston yhteistyö. Opiston teatteritaiteen suunnittelijaopettaja toimii osana työnkuvaansa Poleenin teatterin tuottajana. Kulttuuritoimen kanssa on jo vuodesta 2013 toiminut Poleenin orkesteri, jonka johtajana toimii jyvaskyläläislähtöinen kapellimestariopiskelija Tuulia Pulkkinen. Kevätkauden ajan orkesteria johti Ari Norontaus. Yhdessä toteutimme myös Poleenin joulun avauksen, joka tavoittaa vuosittain lähes 700 henkilön yleisön. Lisäksi seutuopisto tarjoaa Poleenissa aikuisten ja lasten yhteislaulutilaisuuksia.

Kirjastotoimen kanssa opistolla on kirjallisuusmatinea - yhteistyö sekä Kirjastoautokerho, jossa opiston opettaja menee kirjastoauton mukana kylille ja opettaa kirjastoautossa. Kurssi on monipuolinen kattaen luentoja, musiikkia, liikuntaa, kädentaitoja ja muistikoulua. Yhteistyö on herättänyt laajaa kiinnostusta eri puolilla Suomea. Tarjoamme kirjaston tiloissa erilaisia kirjoittaja- ja kirjallisuusryhmiä, jossa käydään läpi eri kirjallisuuden lajeihin liittyviä aiheita. Elokuva-kerho KinoPoleeni on kirjaston ja opiston yhteistyössä toteuttama palvelu kuntalaisille. Kirjaston tilassa koontuu myös opiston Tietotupa, jossa vertaisohjaajat Mediapajan avustuksella opastavat ja auttavat kaupunkilaisia tietotekniikan ongelmissa. Samoin opiston käynnistämä Mobiiliklinikka palvelee kirjaston asiakkaita.

Liikuntatoimen kanssa järjestetään yhteistyössä erityisliikunta, jota opisto toteuttaa eri puolella kaupunkia. Liikunta-toimen kanssa suunnitellaan yhdessä myös opiston liikuntatarjontaa. Opisto ja liikuntatoimi hankkivat yhdessä etenkin ryhmäliikuntaan sopivaa välineistöä. Opisto on toteuttanut Vedenjakaja reitistöillä Luontoliikkuja kurssia, jossa osallistujat kuulevat paikalliseen luontoon ja historiaa liittyviä tarinoita kävellessään reitistöillä yhdessä.

Yhteistyö kaupungin eri toimijoiden kanssa:

Henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon kanssa laaditaan yhteistyössä koulutuskalenteria, erilaisia luentoja ja koulutuksia kaupungin työntekijöille. Opisto toteuttaa kaupungin henkilöstölle suunnatut atk-koulutukset. Keväällä 2019 opisto tarjosi yli 20 erilaista Tyhy-pajaa, joihin kaupungin työntekijät saivat osallistua mieltymyksiensä mukaisesti työajalla.

Kaupungin perusturvan kanssa opisto on mukana kehittämässä työikäisten sähköistä hyvinvointikertomus-

ta. Lisäksi opisto tarjoaa virikepalvelua eri sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä. Uuden kulttuurilain mukaista kulttuurin savutettavuutta toteutetaan mm. kulttuurista työtettä jalkauttamalla eri sote-yksiköihin. Tämä toiminta liittyy Diakin osatoteuttamaan Parasta Etelä-Savoon hankkeeseen.

Työtoiminnan kanssa suunnitellaan yhteistyössä erilaisia työpajoja kuten mediapaja, teatterin valo- ja äänisuunnittelun kurssi, puu-, metalli-, tekstiili- ja puukkopajat.

Sosiaali- ja terveysalan yrityksille ja heidän asiakkailleen, opisto tarjoaa viriketoimintaa nk. virikepakettituotteen avulla. Koulutuspaketissa on mukana musiikkia, kädentaitoja, liikuntaa ja muistikoulua.

Juhlat ja kulttuuria kaikille –viikko

Kulttuuria kaikille -viikkoa vietettiin jo kahdeksatta kertaa.

Kulttuuria kaikille -viikkoa vietettiin perinteisesti opistokauden päätteeksi. Musiikkimaanantaissa esiintyivät Seutuopiston kuorot ja sitä ennen tarjottiin kaikille kuntalaisille mahdollisuus yhteislauluihin. Keskiviikkona vietettiin ensimmäistä kertaa kielikeskiviikkoa, johon eri kielten opintoryhmät olivat valmistelleet monipuolisia esityksiä opiskelemallaan kielellä näytelmistä musiikkiesityksiin. Keskiviikkona oli myös opiston ikonimaalausryhmien ikoninäyttelyn avaus. Tanssi –ja laulutorstaita vietettiin tanssiryhmien ja yksinlaulajien esitysten parissa. Perjantaina oli vuorossa lasten iloinen kevätkonsertti, jossa eri muskariryhmät esiintyivät. Kulttuuria kaikille -viikko päättyi lauantaina Poleenin orkesterin kahvikonserttiin ja lauantaitansseihin. Nuorisoteatteri Puntti esiintyi toukokuussa.

OPPIMISYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN

OPETUSTUNNIT JA OPIKELIJAT v. 2019

Oppiaineet	Tunnit	%	Kurssilaiset	%
Yleisöluennot	54	0,31 %	1 327	9,38 %
Taiteen perusopetus	646	3,71 %	213	1,51 %
Musiikki	3 295	18,95%	2 151	15,20 %
Kielet	1 850	10,64 %	740	5,23 %
Käden taidot	2 647	15,22 %	793	5,61 %
Kuvataiteet ja muotoilu	1 186	6,82 %	360	2,54 %
Esittävä taide ja kirjallisuus	1 228	7,06 %	695	4,91 %
Tietotekniikka	1 548	8,90 %	511	3,61 %
Tanssi ja liikunta	2 711	15,59 %	3 774	26,68 %
Erityisliikunta	1 420	8,17 %	1 256	8,88 %
Muut aineet	807	4,64 %	2 328	16,45 %
Yhteensä	17 390	100 %	14 148	100%

MUSIIKKI

Merja Jauhijärvi

* opetustunteja 3 295 (18,95%)

* opiskelijoita 2 151 (15,20%)

Vuonna 2019 Seutuopistossa annettiin musiikin opetusta seuraavissa instrumenteissa: Piano, yksinlaulu, harmonikka, kitara, basso, viulu, sello, huilu, klarinetti, saksofoni, 5-kielinen kantele, nokkahuilu, ukulele ja rummut.

Näiden lisäksi musisoitiin myös seitsemässä kuorossa, seitsemässä orkesterissa ja neljässä karaoke ryhmässä. Uutena orkesterina aloitti ostotoiminnan kautta syksyllä käyntiin lähtenyt Esedun opiskelijoille tarkoitettu oma orkesteri. Musiikin teorian opetus ei enää jaksanut kiinnostaa entiseen malliin, joten se

ryhmä ei käynnistynyt enää v. 2019.

Lasten yhteislaulut laulatti yhteensä 942 lasta kaupungin ja Naarajärven ryhmissä, jossa luvussa oli lisäystä viime vuodesta 144 laulajaa.

Aikuisten yhteislaulut vetivät myös laulunystäviä yhteen 793 laulajan voimin. Lisäystä viime vuodesta oli yhden laulajan verran. Suosio näyttää pikkuhiljaa tasaantuneen omille luvuilleen!

Muskarilaiset, MusaSoi-pajalaiset sekä Soisalo-Musiikkiopiston pikkuoppilaat esiintyivät lasten iloisessa kevätkonsertissa Poleenissa ja myös Kontiopiiston koulun kuoro järjesti salissa kaksi Laulaukku-konserttia lähinnä koulujen ja päiväkotien oppilaiden ja henkilökunnan iloksi.

Loppuvuoden suuri lapsiperhetapahtuma oli kaikki kyytiin HOP!, joka järjestettiin Veturitorilla marras-

kuussa. Siellä Seutuopisto oli esillä musiikin, tanssin ja kuvataiteen osalta.

”Seutuopiston jouset” teki 2019 yhteistyötä seurakunnan kanssa kahdessakin tapahtumassa. Ensiksi esiinnyttiin piispantarkastuksen juhlaumalanpalveluksessa ja ennen joulua kauneimmissa joululauluissa. Molemmat esiintymiset keräsivät paljon kiitosta ja kehuja kauniista soinnista.

Kumppanuudella hyvinvointia kaikille -hanke saatiin vietyä loppuun 2019 vuoden lopussa. Sen tiimoilta aktiivisin kausi oli kuitenkin musiikin osalta kevään 2018 puolella, jolloin laitosvierailuja tehtiin runsaasti. 2019 puolella ei enää ollut rahoitusta käyttää tapahtumiin edellisen vuoden malliin.

Digitaalisuuden ja sekä oppilaiden, että opettajien digitaitoja edistävä hanke on pyörinyt opistossamme myös vuoden 2019 aikana. Somea käsitteleviä digikursseja on järjestetty lähinnä päätoimisille opettajille ja myös tuntiopettajia kannustetaan lisäämään digitaalisuutta omassa opetuksessaan. Musiikissa se toimii parhaiten esim. kannustamalla oppilaita seuraamaan verkkokursseja (Rockway-yhteistyö) sekä opettajia tekemällä mahdollisia omia verkkokurssejaan omien resurssiensa ja tarpeiden puitteissa, tai esim. äänittämällä omaa opetustaan tai oppilaidensa esityksiä ja tunteja.

KIELET

Satu Radcliffe

* opetustunteja 1 850 (10,64%)

* opiskelijoita 740 (5,23%)

Seutuopistolla on vuonna 2019 pystynyt opiskelemaan 15 kieltä: suomi vieraana kielenä, ruotsi, englanti, saksa, ranska, italia, espanja, viro, venäjä, japani, nykyheprea, kreikka, korea, portugali ja tukiviittomat. Hienoa on, että opiskelijoita on riittänyt myös harvinaisempiin kieliin ja olemme pystyneet toteuttamaan myös kauan toiveissa olleita kielikursseja kuten portugali.

Kieliä voi opiskella päivisin Poleenissa ja iltaisin yläkoulun tiloissa Keskuskatu 32:ssa sekä Naarajärvellä. Opiskelijat osallistuvat kursseille mieluummin viikolla kuin viikonloppuna. Tämän takia lyhytkurssitkin pyritään sijoittamaan arkipäiviin, mutta joitakin kursseja on pakko pitää myös viikonloppuisin, varsinkin jos opettaja tulee eri paikkakunnalta. Olemme myös pyrkineet tarjoamaan senioreille suunnattuja kielikursseja esim. venäjässä ja espanjassa, jotka ovat päiväsaikaan. Japanissa ja italiassa meillä on ollut myös ruokakursseja, joilla kieltä ja kulttuuria opitaan ruokakulttuurin kautta.

Tietotekniikan tuomia mahdollisuuksia hyödynnetään kursseilla ja opintotarjonnassa. Kielissä käytetään lisääntyvässä määrin sähköistä oppimisalustaa, Peda-net. Tietotekniikan tuomia mahdollisuuksia oppia kieltä on harjoiteltu joillakin kursseilla. Kreikan kurssi suoritettiin puoliksi lähi- ja puoliksi etäopetuksena. Kurssitarjonnassa on myös aikaan ja paikkaan sitomattomia nettikursseja, joiden opiskelijamäärät ovat kasvussa. Seutuopisto tarjoaa myös yksilö- ja pariopetusta eri kielissä. Yksilöopetus sopii hyvin määrätietoiseen opis-

keluun sekä jos kurssien ajankohdat eivät sovi esimerkiksi työn takia.

Keväällä 2019 kielet valtasivat Poleenin kulttuurikaikille viikolla. Järjestimme kielikeskiä, jossa eri ryhmät valmistivat esityksiä, lauluja, sketsejä ja nuketeatteria sekä lauloimme yhdessä lauluja eri maisista eri kielillä. Ilta onnistui hienosti ja tunnelma oli katossa. Moni toivoi samanlaista iltaa jo heti seuraavalle vuodelle.

Yleiset kielitutkinnot

Yleisiä kielitutkintoja järjestettiin suomen kielessä neljä kertaa. Kielistudion paikkamäärä on pienentynyt, joten myös kielitutkintoihin osallistujamäärää ollaan jouduttu rajaamaan, mutta onneksi isoilla paikkakunnilla on lisätty koepäiviä, joka on vähentänyt osallistujatulua meillä.

Kielten tuntiopettajat

Kielten tuntiopettajat ovat kokoontuneet noin kerran kuukaudessa. Osallistuminen on ollut aktiivista ja kokoontumisissa on keskusteltu mm. tulevan vuoden kursseista ja pedagogisista kysymyksistä. Tapauksissa on koettu tärkeäksi juuri ajatusten vaihto vertaisten opettajien kanssa. Osa tuntiopettajista on myös osallistunut koulutuksiin. Keväällä 2019 Jyväskylässä oli Cambridge University Pressin järjestämä koulutus koskien sanaston oppimista, kirjallisuutta ja luovuutta ja syksyllä 2019 Savonlinnassa osallistuimme kielten oppimismerkkikoulutukseen.

Maahanmuuttajat

Suomen kursseja Seutuopistossa on ollut kahdella tai kolmella tasolla, naisille on myös oma kurssi, joka on keskustelevampi ja johon voi tarvittaessa tuoda myös lapsen mukaan. Helpdesk, maahanmuuttajan apu ja tuki, on jatkunut päivystysperiaatteella opis-

ton toimistossa. Rehvitupa on osa jokavuotista toimintaa. Rehvitupa on matalankynnyksen kohtaamispaikka, jonne erityisesti kotoutumisen alkuvaiheessa olevien on helppo tulla. Se on myös ovi opiston toimintaa, jossa maahanmuuttaja voi kohdata kantaväestöä sekä tutustua erilaiseen harrastustoimintaan alueella ja kokeilla suomalaiseen kulttuuriin kuuluvia asioita.

Seutuopisto järjestää myös uutta luku- ja kirjoitustaidon koulutusta maahanmuuttajille. Tämän tyyppinen koulutus on siirtynyt kuntien vastuulle ja olemme järjestäneet intensiivikurssin keväällä että syksyllä. Koulutuksesta on tullut erittäin hyvää palautetta ja sille toivotaan jatkoa.

Muistitreenit

Muistitreeneissä käydään läpi aivojen rakennetta, muistia ja oppimista sekä kutitellaan aivoja erilaisilla tehtävillä ja aktiviteeteilla. Syksystä alkaen olemme jakaneet muistitreenit kahdeksi jaksoksi, joista ensimmäinen on tarkoitettu uusille opiskelijoille ja jälkimmäinen asiaa kertaamaan tulleille opiskelijoille.

KUVATAITEET JA MUOTOILU

Tiina Kerminen

* opetustunteja 1 186 (6,82%)

* opiskelijoita 360 (2,54%)

Maalaus ja grafiikka

Ikonimaalaus on ollut vuosia hyvin suosittua Seutuopistolla. Alkeis-, jatko- ja sekaryhmien lisäksi ikonimaalarit ovat voineet erilliskursseilla maalata pyhiä kuvia puumunille ja saattaa keskeneräiset ikonit val-

miiksi. Ikonimaalarit ovat pitäneet keväisin oman ikoninäyttelyn pääsiäisen aikaan.

Suosittut maalaus- ja metalligrafiikan ryhmät ovat toimineet vuosikausia Iso-Pappilassa. Ensimmäistä kertaa taiteen harrastajat pääsivät piirtämään ja maalamaan myös keskellä kesää Kuvataiteen kesäkurssilla. Kurssi oli todella onnistunut ja se tullaan toteuttamaan myös tulevina kesinä. Kokeilimme syksyllä yhden Maalaus ja piirustuskurssin järjestämistä myös kaupungissa, mutta Laaksotien tilat eivät houkuttelleet osallistujia.

Keramiikka, lasi ja posliini

Pitkät lukuvuoden kestävät keramiikan, lasi ja posliinin kurssit ovat vakiinnuttaneet paikkansa opiston kurssitarjottimella. Keväällä keramiikan tekijät pääsivät oppimaan uusia mielenkiintoisia tekniikoita vanhojen rinnalla. Tutuksi tulivat mm. Nerikomi eli japanilainen savenkoristelutekniikka sekä kuvansiirto savelle. Opettajat kouluttautuvat ja opiskelevat uusia asioita vapaa-ajallaan ja tuovat ne kurssilaisten iloksi ja opiksi kurssien yhteydessä.

KÄDEN TAIDOT

Tiina Kerminen

*** opetustunteja 2 647 (15,22%)**

*** opiskelijoita 793 (5,61%)**

Tekstiilityö

Kädentaitojen opetus jatkui monipuolisena Laaksotien tekstiilityön luokissa. Vakiintuneiden koko lukuvuoden kestävien kudonnan, ompelu- ja tuunaustyökurssien lisäksi tarjottiin päiviin ja viikonloppuihin muutamia lyhyitä uutuuskursseja. Opisto saa vuosittain lahjoitukseksi runsaasti erilaisia materiaaleja, joita kurssilaiset saavat vapaasti käyttöönsä. Opisto laittaa hyvän kier-

tämään, jolloin käsillä tekeminen ei ole kiinni kalliista materiaaleista. Seutuopisto haluaa tukea nuoria

perheitä, äitejä ja lapsia omalla toiminnallaan. Kurssitarjottimella olleet lastenvaate –kurssit täyttyivät hienosti. Lapset ovat saaneet uusia vaatteita ja äidit omaa aikaa kurssi-iltoina. Opiston tehtäviin kuuluu myös perinteiden vaaliminen. Syksyllä kurssilaisilla oli mahdollista päivittää kansallispuvut käyttöön korjaamalla vanhaa tai tekemällä uutta.

Erityistekniikat

Seutuopisto pyrkii vastaamaan kuntalaisten toiveisiin ja näin uusia erityistekniikoita tuodaan tutuksi kurssilaisille. Vuoden aikana toteutettiin uutuutena mm. kaksi erillistä kurssia huovan, nahkan ja turkis-

ten uusiokäytöstä. Vanhoista lammasturkeista valmistuneet kintaat ja töppöset pitävät nyt paukkupakkaset loitolla. Huovutuksesta innostuneet kurssilaiset ovat vuosia toivoneet viikon mittaista kurssia ja nyt se toteutettiin kesäkurssin muodossa. Villaa huovutettiin ja vanutettiin innolla Laaksotien tiloissa aamusta iltaan kesäkuun helteessä. Opettaja oli paikalla 10.00-13.30, mutta kurssilaiset saivat huovuttaa keskenään ilta kahdeksaan saakka.

Taitopajat

Opistolla on vuosia järjestetty Taitopajoja, joissa kurssilaisten on mahdollisuus tutustua moniin erilaisiin kädentaitoihin eri opettajien opettamina. Opetettavia aiheita on etukäteen tiedusteltu kurssilaisilta ja heidän toiveisiin on pyritty vastaamaan. Vuonna 2019 taitopajoja kokoontui Virtasalmella ja Niskamäessä. Syksyllä tarjottiin koko perheen yhteistä taitopajaa Nukkekodille. Aikuisella ja lapsella olisi ollut mahdollista tehdä monipuolisesti erilaisia käsitöitä yhdessä. Valitettavasti kurssi ei toteutunut osallistujien vähyyden vuoksi.

Tekninen työ

Puu- ja metallityön kurssit ovat edelleen hyvin suosittuja ja niihin osallistuu innokas joukko miehiä ja naisia. Taitotalon opetustilat mahdollistavat vaativimpienkin puu- ja metallitöiden teon, mikä motivoi tulemaan kursseille. Naisten hitsauskurssi oli huippusuosittu ja syksyille perustettiin kaksi ryhmää, jotta kaikki innokkaat hitsaajat pääsivät mukaan.

Toimitilat

Seutuopiston kädentaitoryhmät kokoontuvat pääasiassa Laaksotien tekstiilityön luokissa. Teknisen työn opetusta on vuosia annettu Taitotalolla Naarajärvellä. Keramiikkaopetus järjestetään Järjestötalon keramiikkaluokassa. Siilinkoulun entisessä tekstiilityöluokassa jatkoivat iltaisin työskentelyään ompelu-, kuvataide-

koulu ja erilaiset musiikkiryhmät. Kylien opetustilat ovat säilyneet ennallaan. Jäppilän entisen kunnanviraston valtuustosalissa kokoontuu Ompelun iloa ryhmän lisäksi Lasia ja posliinia sekä ATK:n lyhytkursseja. Virtasalmen Taitopaja puolestaan kokoontuu Virtasalmen entisellä kunnantalolla ja Niskamäen taitopajalaiset kyläläisen kotona.

Kirjastoautokerho

Kaikilla kylillä ei ole tiloja kurssien järjestämiseen, joten Seutuopiston palvelujen saavutettavuus taataan myös liikkuvilla tiloilla. Kirjastoauto vieraili Lamminmäen, Längelmäen ja Siikamäki/Peiposjärven pysäkeillä neljä kertaa sekä keväällä että syksyllä. Tunnin kestävän pysähdysten aikana kirjastoauton normaalit palvelut ovat kävijöiden käytettävissä. Toiminta on kurssilaisilla maksutonta ja se sopii kaiken ikäisille vauvasta vaariin. Kirjastoautokerho toteutetaan yhdessä kirjastotoimen kanssa ja se on osa Seutuopiston ja kirjastotoimen perustehtävää. Keväällä kirjastoautossa mm. kalastettiin, tanssittiin ja laulettiin. Syksyllä puolestaan sai mm. apua älypuhelimien käyttöön ja kehon kolotuksiin

Henkilöstökoulutus

Pieksämäen Seutuopisto järjestää koulutusta kaupungin eri yksiköille ja yhteistyökumppaneille. Syksyllä Parasta Etelä-Savoon hanke tilasi Seutuopistolta Kuvataidemenetelmien valmennusta sosiaali- ja terveyspalveluiden ammattilaisille sekä Höntsä –silta eteenpäin! –hankkeessa vuorovaikutus- ja ilmaisutaitokoulutusta Seurakuntaopiston nuoriso- ja yhteisöohjaajapöytätyöryhmän jäsenille. Tsemppaa hyvä fiilis –hanke puolestaan tilasi nuorille aikuisille ruoanlaittokurssin. Seutuopistossa työskentelee valtava määrä eri alojen ammattilaisia opettajina, joiden asiantuntijuutta voidaan tarjota myös talon ulkopuoliseen koulutukseen. Seutuopisto on monessa mukana!

ESITTÄVÄ TAIDE JA KIRJALLISUUS

Jari Tuononen

* opetustunteja 1 228 (7,06%)

* opiskelijoita 695 (4,91%)

Taiteen perusopetus, teatteri-ilmaisu

Taiteen perusopetuksen teatteri-ilmaisun suuntautumisvaihtoehdon kurssi on Pappilan pihan kesäteatterin alle 10-vuotiaiden ryhmä –niminen kurssi. Kurssilla tutustuttiin teatteritaiteen perusteisiin ja teatterin eri osa-alueisiin. Kurssin aikana valmistetaan lastenteatteriesitys yhdessä Pappilan pihan kesäteatterin kanssa.

Opetuksessa pääpaino on vuorovaikutustaitojen harjoittamisessa ryhmässä. Erilaisten teatteri- ja roolileikkien kautta vahvistetaan lasten itseilmaisua ja havaintokykyä.

Kurssin tavoitteena on vahvistaa lasten luovuutta ja emotionaalista, rationaalista ja esteettistä kasvua sekä kykyä pitkäjänteiseen tavoitteelliseen työskentelyyn. Kurssilla vahvistetaan lasten myönteisen mi-

näkökulman ja itsetunnon kehittymistä. Opettajana kursilla toimii Iiris Salmela.

ESITTÄVÄ TAIDE JA KIRJALLISUUS

Jäppilän lasten teatteri

Tämän toimintavuoden kurssiuutuus on jäppiläläisten vanhempien pyynnöstä syntynyt lasten teatteri. Ohjaajana toimii Tuomo Salmela. Jäppilän lasten teatteri toimii tiiviissä yhteistyössä Jäppilän näytelmäkurssin kanssa. Molemmat kurssit tähtäävät yhteiseen esitykseen keväällä 2020.

Ruskateatteri

Ruskateatterin vuosi 2019 jatkui Jari Tuonosen ohjauksessa. Toimintavuoden aikana harjoiteltiin Anton Tsehovin Kirsikkapuutarha –esitystä. Ensi-ilta oli huh-tikuussa 2019 perinteiseen tapaan Kulttuuria kaikille viikon Teatteritorstaina. Syksyllä aloitettiin Aapelin mualima –näytelmän harjoitukset. Ryhmään on tullut mukavasti lisää uusia harrastajia.

Nuorisoteatteri Puntti

Nuorisoteatteri Puntti, yli 13-vuotiaille teatterin harrastajille suunnattu kurssi aloitti ohjaajansa Iiris Salmelan kanssa syyskaudella. Ryhmään siirtyi runsaasti Pappilan pihan kesäteatteri –ryhmästä nuoria. Kurssin taustalla oleva yhdistys uusiutui ja ottaa yhteiseksi toimintansa kohteeksi Pappilan pihan kesäteatteritoiminnan.

Kesäteatterit

Pieksämäen seutuopiston alla toimii useita alueen harrastajateattereita, joiden esityskausi on kesällä. Seutuopiston palkkaamat ohjaajat ovat keväällä ahkerasti työstäneet tulevan kesän esityksiä näissä teatteriryhmissä. Kesäteattereitamme ovat Pappilan pihan, Partaharjun, Halkokummun, Jäppilän, Vanajan ja Vir-

tasalmen (Hällinmäen) kesäteatterit. Lisäksi seutuopiston kautta on ollut ohjaaja luomassa Jäppilän yrittäjien näytelmäkerhon esityksiä joka toinen vuosi. Syksyllä Seutuopiston alla toimivat kesäteatterit etsivät kuumeisesti ensi kesälle sopivia näytelmiä ja näytelmille ohjaajia. Syksyn aikana valittuja näytelmiä ehdittiin jo pikkuhiljaa harjoitellakin. Ohjaajina toimivat Annikki Saha, Iiris Salmela, Pirjo Särkkä ja Tuomo Salmela.

Poleenin teatteri

Tänäkin toimintavuonna Poleenin teatterissa jatkettiin yhteistyötä Seutuopiston muun opetuksen kanssa. Yhteistyö tarkoitti tänä toimintavuonna laulu- ja tanssitunteja ja esitykseen tehtyä koreografiaa.

Keväällä teatterissa esitettiin jännitysklassikko Hiirenloukku hyvällä menestyksellä. Syksy alkoi Kellopelisydän –kantaesityksellä ja loppuvuodesta juhlistettiin Poleenin 30-vuotista taivalta Juhlaesityksellä. Hiirenloukun ohjasi Annikki Saha, Kellopelisydän –näytelmän Jari Tuononen ja Juhlaesityksen kokosivat työryhmän tarinoista Henri Tuulasjärvi ja Joonas Veijanen Esittävän taiteen kollektiivi Kaukasuksesta, Mikkelistä.

Molemmat näytelmät saivat vain tyydyttävästi katsojia. Syksyn esityksissä opetusteatterin tavoitteena olikin teatteriharrastajien koulutus. Kellopelisydämessä keskityimme haastavamman tekstin lihallistamiseen näyttämötoiminnaksi. Juhlaesityksessä puolestaan tutustuimme uusiin draamamenetelmiin, kuten prosessidraamaan.

Kiertuetoimintaa ei päästy jatkamaan tänä vuonna, mutta pyrimme jatkamaan sitä tulevaisuudessa.

Kirjallisuuspiiri

Tutustuimme kurssilla kirjallisuuteen vapaasti keskustellen erilaisten kirjallisuuden lajien kautta. Lukuvuoden aikana oli muutama yhteinen lukuromaani/

novelli. Piiriläisten kirjaesittelyt ja lukuvinkit olivat kurssin ytimessä. Opettajana oli Jari Tuononen.

Luovan kirjoittamisen piiri

Juhani Joensuun opastuksella kurssilaiset kirjoittivat erilaisia tekstejä viikonloppuisin. Kurssilla kirjoitettiin limerikkejä, aforismeja, runoja, proosaa ja näytelmiä. Kurssin tuotoksia tullaan näkemään Poleenissa erilaisissa muodoissa.

Kirjoita ja oivalla

Iiris Kääriäisen opastuksella kurssilla perehdyttiin kirjoittamisen terapeuttiin ominaisuuksiin. Omaa elämää tarkasteltiin kurssilla erilaisten kirjallisuusteorapian menetelmiä käyttäen.

Kino Poleeni

Kino Poleenissa esitettiin vuoden 2019 aikana elokuvia yhä kasvavalle joukolle ihmisiä. Huomionarvoista näissä ilmaisesityksiin tulevaisuudessa on ryhmien kasvava osuus. Erilaiset laitokset ja koulutusorganisaatiot ovat ottaneet Kino Poleenin tarjonnan omakseen.

PIEKSÄMÄEN KUVATAIDEKOULU Heli Laitinen TAITEEN PERUSOPETUS

*** opetustunteja 646 (3,71%)**

*** opiskelijoita 213 (1,51%)**

Kuvataidekoulun opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998).

Kuvataidekoulun toiminta-ajatus

Kuvataidekoulu antaa visuaalisten taiteiden taiteen

perusopetusta kuvataiteen suuntautumisvaihtoehdossa yleisen oppimäärän mukaan.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureja ja toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa.

Taiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Tehtävänä on myös kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta elämän eri alueilla.

Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempiin opintoihin.

Pieksämäen kuvataidekoulu toimii seutuopiston alaisuudessa. Kuvataidekoulussa annetaan opetusta myös 5-6 – vuotiaille. Alle kouluikäiset tutustuvat taiteen ilmiöihin leikinomaisen ja mielikuvitusta rikastavan työskentelyn kautta harjoittaen monipuolista kuvallista ilmaisua.

Yhteiset opinnot laajentavat oppilaan kuvallista ilmaisua. Oppilas perehtyy monipuolisesti erilaisiin tekniikoihin ja kuvallisen ilmaisun perusteisiin.

Teemaopinnoissa oppilas pyrkii syventämään omaa kuvallista ilmaisuaan ja samalla kehittämään teknisiä

valmiuksia.

Kuvataidekoulussa opetusta annetaan piirustuksessa ja maalauksessa, grafiikassa, digimaalauksessa, valokuvauksessa, keramiikassa, kuvanveistossa ja taidekäsityksessä.

Opettajina toimivat Hannele Haatainen, Juha Lahtinen, Heli Laitinen ja Susanna Tyrväinen.

Lukuvuosi 2019

Kevätlukukausi toteutui 7.1.-26.4.2019

Varhaisopinnoissa aloitti 33 oppilasta.

5-6-vuotiaiden ryhmässä aloitti 7 oppilasta.

Yhteisissä opinnoissa aloitti 50 oppilasta.

Teemaopinnoissa aloitti 12 oppilasta.

Yhteensä kevätlukukaudella 2019 kuvataidekoulussa opiskeli 102 oppilasta.

Omat koulut -kevätnäyttely järjestettiin kulttuurikeskus Poleenissa yhteistyössä Seutuopiston ja lukion kanssa 3.-28.5.2019.

Siilin koulun kuvataideryhmän näyttely oli Kanttilassa 4.4-30.4.2019

Kuvataidekoulun esiopetuksen näyttely Uimarit, Pieksämäen uimahallissa, 12.4-29.5.2019

Kuvataidekoulun kevätretki Riihimäelle Suomen lasimuseolle 28.4.2019 peruuntui vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Ensimmäinen kuvataidekoulun kesäleiri järjestettiin 10-13.6.2019 Nukkekodilla. Leiri onnistui hyvin, osallistujia oli 11.

Syyslukukausi toteutui 26.8.-13.12.2019

Varhaisopinnoissa opetusta annettiin 31 lapselle. Yhteisissä opinnoissa opiskeli 46 lasta. Teemaopinnoissa

opiskeli 7 oppilasta. Yhteensä syyslukukaudella 2019 kuvataidekoulussa opiskeli 84 oppilasta.

Syysretki Iran farmille peruuntui huonon sään vuoksi. Iran Farmi toi kanikaverit vierailulle kuvataidekoulun pikkujouluun Iso-Pappilassa 15.12.

Näyttely ”Vedenalainen maailma” Pieksämäen uimahallin kahviossa 17.10-15.11.2019.

18.1.2019 Nuorten ilmastoilta, Poleenissa, Ilmastomuutos teemainen Pop-up näyttely.

Heli Laitinen ja Susanna Tyrväinen olivat mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön hankkeessa Metsäkulttuuria kaikille.

Heli Laitinen ja Susanna Tyrväinen osallistuivat Kaikki kyytiin HOP! -tapahtumaan 24.11.

Koulutus

Heli Laitinen suoritti kuvataiteen perusopinnot Lapin yliopiston alaisuudessa, Jyväskylän kesäyliopistossa, ja aloitti aineopinnot.

Susanna Tyrväinen oli Kankaanpäässä Rickhard Ravenin dreijauskurssilla 15.-19.7.2019 ja 27.-28.09.2019 Paula Ruuttusen Kintsugi- kurssilla.

TANSSI JA LIIKUNTA

Sari Härkönen

*** opetustunteja 2 711 (15,59%)**

*** opiskelijoita 3 774 (26,68%)**

Seutuopiston tanssin ja liikunnan ryhmissä liikkui vuonna 2019 kaiken ikäisiä liikuntakärpäsen puremia niin kantakaupungissa kuin kylilläkin. Nuorimmat taaperot jumppasivat vanhempiensa kanssa ja iäkkäimmät harrastajat nostivat kuntoaan lihaskuntoharjoittelun ja senioritanssin parissa. Kurssiohjelmassa on pyritty huomioimaan harrastajien erilaisia tarpeita rakentaen tarjontaa reippaasta hikijumpas-

ta kehonhuollollisiin tunteihin. Seutuopistolla on vahva rooli terveydenedistämistyössä, mitä toteutetaan yhteistyössä liikuntatoimen ja perusturvan kanssa. Vanhat kestoosuusikot mm. Jooga, Lavis ja vesijumppat liikuttivat ihmisiä edelleen. Myös Pilates näyttää löytäneen omat harrastajansa. Opiston ohjelmassa on Pilatesta 4 viikkotuntia. Näiden lisäksi me Seutuopistolla pyrimme kuulostelemaan, mitä uutta maailmalla on meneillään ja tuomaan uutuuksia meidän kurssitarjontaan. Vuoden 2019 uutuuksina toteutui mm. Fortdance –kurssi, missä tanssiin on yhdistetty liikkeitä suosituista Fortnite –pelistä. Kurssi sai houkuteltua tanssin pariin lisää poikia. Uutena kurssina tarjosimme kesällä 2019 Parisalsaa ja saamansa suosion myötä kurssi otettiin myös seuraavan lukuvuoden tarjontaan. Luontoliikunnan terveysvaikutuksia on viime vuosina tutkittu ja hyväksi havaittu. Seutuopistolla on tarjolla erilaisia ulkoliikuntakursseja. Luontoliikkuja –kurssilla on tutustuttu seudun luontoreitteihin ja paikkakunnan kulttuuriperintöön patikoiden ja tarinoiden jo usean vuoden ajan. PuistoAsahi –kurssilla on herätelty keho aamuvarhain uuteen päivään. Ja Reippaasti reitistöllä –kurssilla ovat tutuksi tulleet Vedenjakaja reitistön polut. Liikunnan kesäkurssit ovat vakiinnuttaneet paikkansa noin kuuden viikon mittaisina kursseina touko-kesäkuussa.

ERITYISLIIKUNTA

*** opetustunteja 1 420 (8,17%)**

*** opiskelijoita 1 256 (8,88%)**

Erityisliikunnan (= soveltava liikunta) ryhmät on tarjottu henkilöille, joiden vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi on vaikea osallistua yleisiin liikuntapalveluihin. Soveltavan liikunnan tavoitteena on ter-

veyden ja toimintakyvyn vahvistaminen ja virkistykseen tuottaminen, sekä sosiaalisten suhteiden luominen. Ja liikunnanilo! Ohjaajat huomioivat erilaiset liikuntarajotteet suunnitellessaan liikuntaryhmien toimintaa. Lihaskunnan ja voimaharjoittelun merkitys ikääntyvälle on selvästi tiedostettu. Voimaa ja tasapainoa – ryhmät olivat erityisliikunnan suosituimpia edelleen, niitä oli yhteensä 11 kappaletta.

Suurin yksittäinen ryhmä erityisliikunnassa oli edelleen tiistaisin Järjestötalolla kokoontuva Tuolijumppa. Tarjonnassa oli lisäksi Vesi- ja Kuntojumppaa ja Senioritanssia. Ryhmiä kokoontui uimahallilla, Abelissa, Järjestötalolla, kirkon alakerrassa, Naarajärvellä, Kontiopuistossa Opistotalolla, Virtasalmella Ojintalolla ja Jäppilässä

Eriyisliikuntaan osallistumisen voi yli 65-vuotias maksaa seniorikortilla, joka oikeuttaa useampaan kurssiin. 30 euron seniorikortti oikeuttaa osallistumaan kolmeen ns. kuivajumppaan. 55 euron seniorikortilla voi valita ohjelmaansa myös vesijumpan, lisäksi kortti oikeuttaa rajoittamattomaan uimahallin allasosaston käyttöön. Näin pyrimme mahdollistamaan kuntalaisemme omaehtoista liikumista. Alle 65-vuotiaat maksavat kurssikohtaisen maksun.

TIETOTEKNIikka

Tuomas Raatikainen

*** opetustunteja 1 548 (8,90%)**

*** opiskelijoita 511 (3,61%)**

Työtoiminnan kanssa yhteistyössä järjestettävä Mediapaja jatkui taas viitenä päivänä viikossa Tuomas Raatikaisen ja Timo Naukkarisen vetämänä. Tuomas opettajaa pajalla maanantaisin ja Timo ti-pe. Pajalaiset kunnostautuivat mm. Webropol-kyselyiden, mainosten, videoiden, käyntikorttien, käsiohjelmien ja dvd-kansien teossa. Tietotupa jatkui sekin Poleenissa

mediapajalaisten vetämänä ja antoi tietoteknistä tukea yli kahdeksallekymmenelle asiakkaalle. Syksyllä 2019 alkaneen Digitaidot-hankkeen tavoitteen mukaan kuntalaisille pyritään tarjoamaan tietoteknisiä perustaitoja matalalla kynnyksellä ja laajalla skaalalla. Hanke kestää vuoden 2020 loppuun. Hanke on mahdollistanut Mobiiliklinikoiden järjestämisen kylillä sekä tietotekniikan opetuksen Pieksämäen palvelukodeille Digipysäkki-kurssien muodossa. Palvelukodeista Rahkapuisto on jo ollut mukana oppimassa. Kylien mobiiliklinikoilla kävi syksyn aikana 40 henkilöä hakemassa apua älylaitteensa käyttöön.

Mobiiliklinikkaa pidettiin tiistaisin läpi vuoden myös Kulttuurikeskus Poleenissa palvelleen noin viittäkymmentä asiakasta.

Perinteiset tietotekniikan perus- ja jatkokurssit pyörivät myös edelleen ja tietokoneisiin ja älylaitteisiin pohjautuvat kurssit pysyivät määrällisesti kutakuinkin samassa suhteessa vuoteen 2018 nähden. Kylillä toteutettiin ilmaisten mobiiliklinikoiden lisäksi edelleen pajamuotoisesti tietotekniikan opetusta. Kurssit pyörivät kukin 10-15 oppilaan määrällä.

KOTITALOUS, MAA- JA METSÄTALOUS

*** opetustunteja 36**

*** opiskelijoita 81**

Seutuopiston kotitalouskurssit järjestetään pääasiassa Seurakuntaopiston opetuskeittiössä, joka on osoittautunut loistavaksi paikaksi opiston kurssilaisille.

Lapsille suunnatut leivontakurssit saivat runsaasti osallistujia. Opiston toimintaan ja tarjontaan vaikuttavat monet tekijät, joista vuodenaajat ja sää eivät ole vähäisimpiä. Keväällä järjestettiin luonnonyrtti- ja villivihanneskurssi, jossa osallistujat pääsivät ke-

räämään lähiympäristön syötäviä luonnonkasveja. Helteen kesän vuoksi vuotta aiemmin peruuntunut sienikurssi saatiin syksyllä 2019 vihdoinkin pidettyä. Sienikurssilla tutustuttiin sekä alku- että loppusyksyn sieniin Nikkarilan maastossa.

TERVEYDENHOITO

*** opetustunteja 173**

*** opiskelijoita 201**

Opisto järjestää esiapukoulutusta tilauksesta eri yhteistyötahojen tarpeisiin.

LUENNOT JA MATINEAT

Yleisöluentoja järjestettiin yhteistyössä eri järjestöjen ja Poleenin kanssa:

Yleisöluentoja järjestettiin yhteistyössä eri järjestöjen, Seutuopiston ja Poleenin kanssa.

Sodan jälkeinen asekatkenta 15.1.2019, Asko Hankilanoja

Suomalaisia puutarhaunelmia - puutarhakulurin matkassa 30.1.2019, Paula Ritanen-Närhi

Aarne Haapakoski (Laitinen) 1904-1961 19.2.2019, Asko Hankilanoja

Kuohuva Eurooppa 20.2.2019, webinaari, Helena Peltäistö

Miksi minä olen tällainen? Persoonallisuuden ja sosiaalisen käyttäytymisen kehitys 27.2.2019, webinaari, Lea Pulkkinen

Ympäristömyrkyt itämeren kaloissa ja ekosysteemeissä 13.3.2019, webinaari, Hannu Kiviranta

Kirkonkylästä kaupungiksi 19.3.2019, Asko Hankilanoja

Uniluento: ikääntyminen ja uni 27.3.2019, webinaari, Anne Huutoniemi

Yhteisen tulevaisuuden rakentaminen 17.4.2019, webinaari, Irja Askola

Nivelrikko ja nivelkivut 24.4.2019, webinaari, Esko Kaartinen

Huumorin ja taiteen epäpyhä liitto 8.5.2019, webinaari, Seppo Knuuttila

Pieksämäen varuskunta sotien aikana 11.9.2019, Asko Hankilanoja

Ikääntyminen ja muistisairaudet: ennalta ehkäisy ja hoidon mahdollisuudet 2.10.2019, webinaari, Ulla Elniemi-Sulkava

Nivelreuman hoito tänään 7.10.2019, Juhani Koski

Hoitotahto ja edunvalvonnan valtuutus 29.10.2019, Oksana Lysenko

Rietrikki Polen 1823-1884 21.11.2019, Asko Hanki-

lanoja

Pitkän iän salat, ilot ja huolet 27.11.2019, webinaari, Marja Jylhä

Joulusaunaan! Sauna, keho ja mieli 11.12.2019, webinaari, Jari Laukkanen

Kirjaston kanssa yhteistyössä kirjallisuusmatineat:

Antti Heikkinen 19.9.

Rosa Liksom 19.11.

YLIMÄÄRÄISET HANKKEET

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

Seutuopiston ylimääräiset valtionavustukset

Seutuopisto on mukana useassa Opetushallituksen rahoittamassa laatu- ja kehittämisavustuksissa.

Omarahoitusosuus on 15 % avustuksesta ja siihen käy myös työpanos.

Opetushallituksen rahoittamaa Digi-Lake 2 ja Lake-3 -avustusta koordinoi Mäntyharjun kansalaisopisto ja Pieksämäen seutuopiston osuus on molemmissa 14 500 euroa. Avustuksella kehitetään digitaalisia opetusmateriaaleja, perehdytään digitaalisuuden tuomiin mahdollisuuksiin opetuksessa, koulutetaan henkilöstöä ja kehitetään markkinointia.

Lisäksi Seutuopisto sai Digitaidot kaikille -avustusta 20 000 € ja maahanmuuttajien opintoseteleitä 15 000 €. Näissä ei ole lainkaan omavastuuta.

Lisäksi opisto sai opintoseteleitä 6 700 euron edestä tukemaan senioreita ja maahanmuuttajia kurssimaksujen kohtuullistamisessa.

Kulttuuritoimen erityisavustukset yhteistyössä seutuopiston kanssa

Kulttuuritoimi on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 9 000 euroa avustusta lasten ja nuorten harrastetoiminnan saavutettavuuden kehittämiseen. Avustuksella tarjotaan kaikille alakouluille työpajatyypiksi harrastetoimintaa koulupäivän aikana. Työpajat ovat valikoituneet lasten ja nuorten oman kiinnostuksen mukaisesti. Teemana on mm. luonto ja Metsäkulttuuri.

Toiminnalliset tavoitteet

Opistossa on tarjolla eri-ikäisille suunnattua kurssitoimintaa, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia sähköisen hyvinvointikertomuksen tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkilaisten osallistuminen opiston toimintaan on vilkasta maan keskiarvoon verrattuna.

TOIMINTASUUNNITELMA 2019

Opiston rooli maahanmuuttajien kotouttajana ja työtoiminnan yhteistyökumppanina vahvistuu. Opiston kurssitarjontaa tarkastellaan erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Tilojen käyttöä tehostetaan entisestään ja taitotalon sekä opistotalon käyttöä tiivistetään yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Digitaalisuuteen liittyvät haasteet ovat tärkeä osa opiston tarjontaa. Riskikartoituksessa esille nousseet työturvallisuuden ja rekisteriselvityksiin liittyvät asiat ovat kehittämiskohteena. Lisäksi arvioidaan kriittisesti koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista kiristyneen taloustilanteen paineissa sekä alueellisen tasa-arvon että kurssimaksujen osalta. Yhdenvertaisuussuunnitelman mukaiset toimenpiteet ovat kehittämiskohteena.

Talouden tunnusluvut v. 2020:

Tulot (€)	250 000
Menot (€)	1 146 096
Netto (€)	896 095
Vos (€)	590 406
Kurssialaisia	11 500
Opetustunteja	16 000

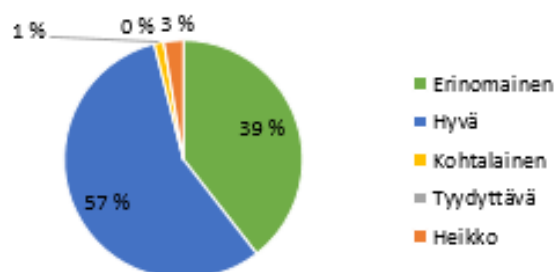
Vos tunnit: 12 040 ja suomen kieli 314 t yht.
12 354 tuntia

Henkilöstötavoitteet

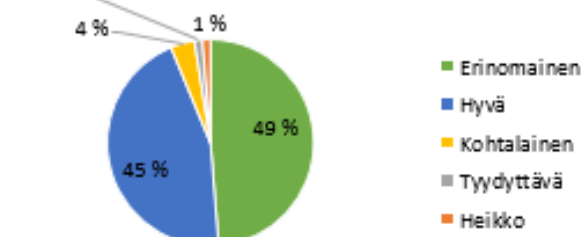
Opistossa on tavoitteena säilyttää osaava ja innovatiivinen sekä sitoutunut opettajakunta. Opiston henkilöstö on ollut pysyvää jo useiden vuosien ajan. Onneksenne valtion ylimääräisillä avustuksilla olemme voineet tarjota kehittämistoimiin liittyviä tunteja tuntiopettajille.

KURSSIPALAUTTEET 2019

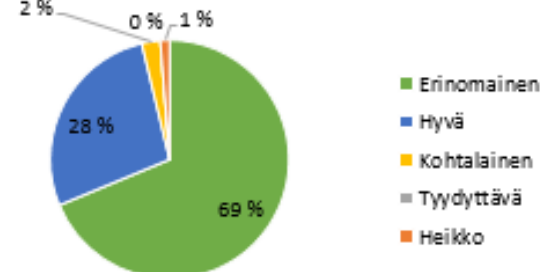
Yhden opetuskerran pituus

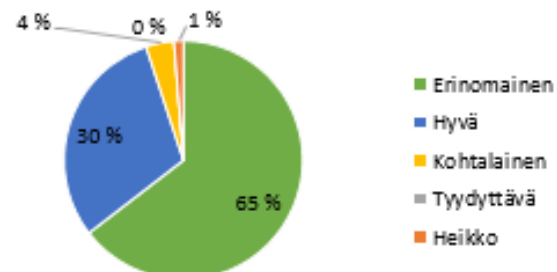
Kurssille ilmoittautumisen sujuvuus/helppous

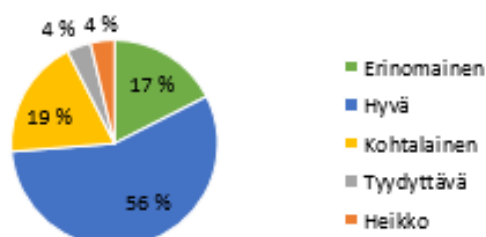
Kurssin opiskeluilmapiiri

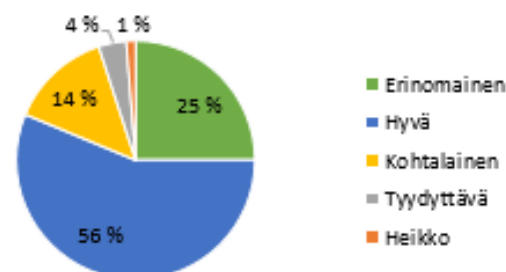
Opettajan tiedot ja taidot

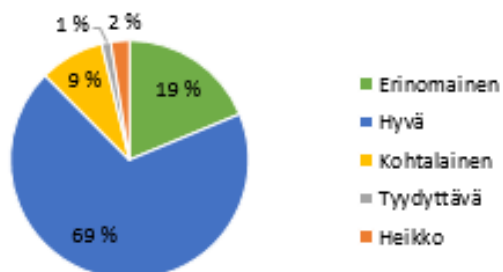
Oman opiskelutavoitteeni toteutuminen kurssilla

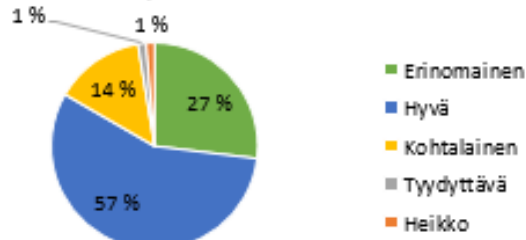
Oma osallistumisaktiivisuuteni kurssilla

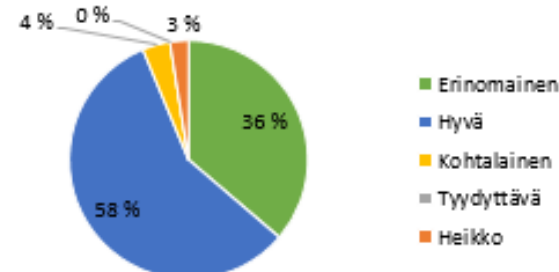
Kurssin opetustilat ja -välineet

Kurssilla käytetyt oppi- ja opetusmateriaalit

Kurssin hinta-laatusuhde

KURSSIPALAUTTEET 2019

